

2377 2den Beh. af Lovf. om Lønn. f. Emb. og Bestillingsm. a. Kirke- og Undervisningsm. 2378

Professorene lige i vedkommende Studerendes Dine, at, da man nu engang havde faaet indført dette Stolesystem, saa maatte desværre ofte den, der sad paa den anden eller tredie Stol, tage Consequenterne deraf. Dette Stolesystem, der har spildt en saa stor Rolle ved den theologiske Examen, er opgivet for 2 à 3 Aar siden. Da det var blevet indført efter Opfordring af Candidaterne, som meente, at det vilde give mere Fæthed i Bedømmelsen, saa kunde det ogsaa afflaffes uden at medtages i Andragendet. Dette var kun rettet paa de to Punkter, til hvis Forandring der udfordredes en høiere administrativ Hjælp, medens man derimod var istand til at opnaae en Forandring i det tredie Punkt blot ved at henvende sig til Facultetet. Det er for mig aldeles klart, og den samme Betragtning er ligeledes bleven gjort gjældende af flere ærede Medlemmer saavel som af den høiagtede Minister, at det er Synd at overgive dem, der skulde op til Examen, til Examination af Examinatorer, som ikke daglig beskæftige sig med vedkommende Fag. Jeg har været med at forberede til saadanne to forskjellige Examinatorer, thi Examencommissiøner er jo ikke noget saa aldeles Ukjendt hos os, thi baade den hese Examen artium forud og i dens nuværende Afholdelse ved Universitetet, ligesom Seminarieexamen for Privatister, er jo alt længe holdt ved en Slags Examencommissiøn, og jeg har der gjort den Erfaring, at det er utroligt, i hvilken Grad Manufacturen kan misbruge Ordningen med Examencommissiønen. Man kan meget let sikkre sig de saa Spørgsmaal, som stadig vende tilbage, idet Examinator hvert Aar stoler paa, at det jo er nye Indstillede, men Manufacturen sidder og hører efter imellem de Indstillede ved Examen Aar ud og Aar ind, men det er altsaa et uheldigt Resultat, der saaledes kan komme ud af Examencommissiønen, i det indbyrdes Forhold imellem de godt selvstændigt og løseligt u selvstændigt Forberedte. Dernæst er der den Ting, at, naar man ikke selv beskæftiger sig nøie med det

paagjældende Fag, saa har Examinator ofte vanskeligt ved at forstaae den, man hører, og derved skeer det ofte, at, medens en dygtig Doctent strax seer, hvad et af Examinanden afgivet Svar betyder, saa seer vedkommende Examinator det ikke. Derfor forekommer det mig, at, naar man kunde opnaae det, som den høitærede Minister her har tilbudt, saa har man opnaaet det, som idetmindste de theologiske Studerende fornemlig have sigtet efter, og derfor var det ikke værd at gaae videre over til en Ordning, som man ifølge Sagens Natur i mange Retninger maa erkjende uheldig. Der er ogsaa flere Gange nævnt, at den hele Indretning med Examencommissiøner var en tydske Indretning, og det er ogsaa nævnt, at den er ved at falde i Tydskland. Jeg har seet i Bittren 1868—69 meget vidtløftige Forhandlinger i Berlins Kamre, om det høit uheldige ved det tydske Examencommissiønsvæsen, men det blev begrundet i, at man i Tydskland havde en idelig Dragen om paa nogle Maaneder eller høit Halvaar til forskjellige Universiteter, og deraf var det naturligtvis en Selvfølge, at man beholdt Examencommissiønerne. Smitidertid var man enig om, at denne saa vidt drevne Omdragen, som tildeels kun sskete for at see det ungdommelige Liv ved de forskjellige Universiteter, ikke var til nogen Fordeel for, men maa skee snarere en Kræftskade ved de tydske Universiteter, og at man bedst standsede det ved at gaae bort fra den gennemgaaende Ordning med Examencommissiøner, som man havde. Men idet jeg altsaa ikke kan Andet end udtale Dnisset om, at den Ting, som nu næsten i 16 Aar har været sat i Bevægelse af de theologiske Studerende, endelig maa naae sin Afslutning og ikke atter ved et yderligere Forlangende skal udskydes maa skee 7 à 8 Aar, kan jeg dog ikke Andet end urgere, at, naar der bliver indsat saadanne Censorer, hvis den af Ministeriet foreslaaede Ordning bliver gennemført som Lov, de da ogsaa maae blive indsatte i den Retning, som Kirkecommissiøns Indstilling gaaer ud paa